

Βρυξέλλες, 15 Δεκεμβρίου 2001

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
(2^η ημέρα εργασιών)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, ενημερώνοντας τους Έλληνες δημοσιογράφους για την πρωινή Σύνοδο, κατά τη δεύτερη ημέρα των εργασιών του τακτικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, είπε τα εξής:

« Κυρίες και κύριοι,

Όπως όλοι γνωρίζουμε, ένα μεγάλο θέμα που απασχόλησε την Ευρωπαϊκή Ένωση και εμάς, τον τελευταίο καιρό, τον τελευταίο χρόνο, ήταν το μέλλον της Ευρώπης. Πώς θα εξελιχθεί αυτή η Ευρώπη; Θα έχει περισσότερα μέλη; Θα είναι 25-27; Πώς θα μπορέσουν να λειτουργήσουν τα όργανά της; Είναι σωστό να επεκτείνουμε τις δραστηριότητες της Ε.Ε.; Είναι σωστό να μεταφέρουμε πίσω στα κράτη ορισμένες αρμοδιότητες; Ποια θα είναι τα νέα κέντρα πολιτικής; Πώς θα αναπτύξουμε την ενιαία εξωτερική πολιτική και την πολιτική άμυνας; Όλα αυτά τα ερωτήματα εντάσσονται στο πλαίσιο αυτής της συζήτησης.

Ποιος είναι ο σκοπός μας; Είχαμε πάρει απόφαση στη Νίκαια να εξετάσουμε αυτό το σκοπό. Και σήμερα εδώ στο Λάακεν αποφασίσαμε ότι η εξέταση αυτού του σκοπού και του δρόμου που θα ακολουθήσουμε θα γίνει με ένα νέο τρόπο.

Αποφασίσαμε να μην ακολουθήσουμε μια γραφειοκρατική διαδικασία, όπου οι κυβερνήσεις ή οι υπουργοί Εξωτερικών ή οι υπεύθυνοι αποφασίζουν, αλλά να διεξαχθεί μια ευρύτερη συζήτηση, στην οποία θα συμμετέχουν εκπρόσωποι των Εθνικών Κοινοβουλίων, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Κοινωνίας των Πολιτών και όσοι λαμβάνουν μέρος στις πολιτικές διεργασίες της Ε.Ε..

Μια τέτοια προεργασία εξασφαλίζει περισσότερη δημοκρατικότητα. Δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται μακριά από τους πολίτες, γιατί οι κοινωνικοί φορείς θα έχουν λόγο και θα έχουν προπαντός λόγο τα Κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Αυτή η διαδικασία ονομάζεται **Συνέλευση**. Θα υπάρχει, λοιπόν, μια Συνέλευση που θα απαρτίζεται από εκπροσώπους (όπως ανέφερα προηγουμένως) των Εθνικών Κοινοβουλίων, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Κοινωνίας των Πολιτών, αλλά και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και των εθνικών κυβερνήσεων. Αυτή η Συνέλευση με την εν λόγω σύνθεση θα εξετάσει τα θέματα. Αυτή θα προτείνει, εφόσον υπάρξει συμφωνία, ορισμένες λύσεις ή αν

δεν υπάρξει συμφωνία με την κατάθεση διαφορετικών απόψεων, θα παρουσιάσει εναλλακτικές λύσεις. Ετσι, μετά από ένα χρόνο θα υπάρχει μια βάση πάνω στην οποία οι κυβερνήσεις θα μπορούν να αποφασίσουν στη συνέχεια. Θα υπάρχει μια θεώρηση ως προς όλη τη δέσμη των σημαντικών προβλημάτων που απασχολούν την Ένωση και των πιθανών λύσεων τους, καθώς και εκτίμηση των λύσεων αυτών.

Συνεπώς, η ληφθείσα απόφαση οδηγεί σε μια πιο δημοκρατική διαδικασία και διευκολύνει, θέτοντας ένα πλαίσιο, τις επόμενες αποφάσεις για το μέλλον της Ευρώπης.

Αυτά που σας ανέφερα εν συντομία αναπτύσσονται διεξοδικά στη Δήλωση του Λάακεν για το μέλλον της Ευρώπης, Δήλωση που υιοθετήθηκε σήμερα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η Δήλωση αυτή αποτελεί και τη βάση των εργασιών για μια ευρύτερη μεταρρύθμιση της Ε.Ε..

Σύμφωνα με το κείμενο της Δήλωσης, ορισμένα από αυτά τα θέματα που θα εξεταστούν είναι:

- Η αναδιάταξη των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, ώστε να ληφθούν καλύτερα υπόψη τα προβλήματα και οι ανάγκες των πολιτών.
- Η ανάπτυξη της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής άμυνας της Ε.Ε..
- Η ανάπτυξη άλλων πολιτικών, για παράδειγμα η κοινή πολιτική δράση για τη λαθρομετανάστευση που ενδιαφέρει ορισμένες χώρες ή τους πολίτες της Ε.Ε..
- Η απλούστευση των διαδικασιών μέσα στην Ε.Ε., γιατί είναι αρκετά γραφειοκρατικές. Θέλουμε μια Ένωση πιο αποτελεσματική.
- Η ενίσχυση της δημοκρατίας, δηλαδή να μην υπάρχει απόσταση από τους πολίτες, να υπάρχει διαφάνεια, να υπάρχει αποτελεσματικότητα για να μπορούμε να δώσουμε απαντήσεις σε σύγχρονες προκλήσεις.
- Η εξέταση από τη Συνέλευση αν θα πρέπει να υπάρξει ένα Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και τι Σύνταγμα θα είναι αυτό. Και όσον αφορά τα δικαιώματα του πολίτη και του ανθρώπου, ποια θα είναι η σχέση με την ευρωπαϊκή διακήρυξη για τα δικαιώματα του ανθρώπου και του πολίτη. Θέλουμε να δώσουμε στην Ένωση ένα τέτοιο νομικό πλαίσιο (τώρα μάλιστα που αρχίζουν άλλες διαδικασίες, όπως για παράδειγμα ο κοινός δικαστικός χώρος), ώστε να υπάρχουν διαδικασίες που να κατοχυρώνουν τους πολίτες.

Αποφασίστηκε, επίσης, η Προεδρία της Συνέλευσης αυτής να αποτελείται από τον κ. Βαλερύ Ζισκάρ ντ' Εσταίν (πρώην Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας), ως Πρόεδρο, και τους κυρίους Τζουλιάνο Αμάτο και Ζαν Λυκ Ντεάν (πρώην Πρωθυπουργούς της Ιταλίας και του Βελγίου αντίστοιχα), ως Αντιπρόεδρους.

Στο προεδρείο της Συνέλευσης θα συμμετέχουν οι χώρες που θα προεδρεύουν των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων, κατά τη διάρκεια των εργασιών της Συνέλευσης. Επομένως, η Ελλάδα θα συμμετέχει από 1^{ης} Ιουλίου του 2002 (ως μέλος της τριόικα) έως το τέλος των εργασιών της Συνέλευσης το α' εξάμηνο του 2003.

Πιστεύω πως η σημερινή απόφαση υπήρξε καθοριστική, διότι δρομολογείται πλέον η διαδικασία για την αλλαγή της Ε.Ε..

Δεν συζητήσαμε τα υπόλοιπα θέματα. Θα συνεχίσουμε τη συζήτησή τους, αμέσως μετά το πέρας της συνάντησης που θα έχουμε με τις υποψήφιες χώρες.

Εχετε, ήδη, στα χέρια σας το Σχέδιο των Συμπερασμάτων της Προεδρίας. Αυτό το Σχέδιο, με μερικές μικροτροποποιήσεις όχι ιδιαίτερης σημασίας θα έλεγα, είναι ένα Σχέδιο που μας καλύπτει.

Αυτά από πλευράς μου, είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις».

Ε.ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ (ΤΑ ΝΕΑ): Κύριε Πρόεδρε, αυτές οι μικροτροποποιήσεις που ζητάτε, μήπως μπορείτε να μας τις πείτε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αφορούν κάποιες εκφράσεις που θέλουμε να τονίσουν περισσότερο τις δικές μας απόψεις. Δεν αλλάζουν την ουσία.

Τ, ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΛΦΑ): Κύριε Πρόεδρε, για το θέμα του ευρωστρατού καλύπτεται η ελληνική πλευρά με τις διατυπώσεις που υπάρχουν στο κείμενο; Θα ζητήσουμε εμείς κάποιες τροποποιήσεις επί του συγκεκριμένου;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, δεν θα ζητήσουμε. Η ελληνική πλευρά καλύπτεται από το κείμενο. Ήταν η γραμμή μας. Υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο η Δήλωση για την επιχειρησιακή ετοιμότητα της κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Από εκεί και πέρα, τα θέματα που αφορούν τις σχέσεις των χωρών – μελών της Ε.Ε. με χώρες – μέλη του ΝΑΤΟ που δεν είναι ταυτόχρονα και μέλη της Ένωσης, θα εξεταστούν μελλοντικά. Αυτό, άλλωστε, είχαμε υποστηρίξει.

Θέλω, όμως, και πάλι να τονίσω προς αποφυγήν παρερμηνειών: Το κείμενο που έχετε στα χέρια σας, αυτή τη στιγμή, είναι ένα Σχέδιο Συμπερασμάτων, επομένως ένα Σχέδιο προς συζήτηση. Δεν γνωρίζουμε τι θα προκύψει στη διάρκεια της συζήτησης, τι προτάσεις θα υποβληθούν, τι αντιδράσεις θα υπάρξουν. Γι αυτό και όλες οι αντιπροσωπείες εργάζονται τώρα πάνω σε αυτό το Σχέδιο.

Φ. ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΑΛΤΕΡ): Ποια ώρα θα έχουμε την τελική εικόνα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μου είναι δύσκολο να σας απαντήσω. Είδατε πόσο χρόνο μας πήρε η επιλογή των μελών του προεδρείου της Συνέλευσης. Εκκρεμεί και το θέμα των εδρών των διαφόρων οργανισμών και υπηρεσιών της Ε.Ε.. Μπορεί να τελειώσουμε γρήγορα, μπορεί και να ξενυχτήσουμε.

Μ. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ (ΑΠΕ): Κύριε Πρόεδρε, για την επιλογή των προσώπων στο προεδρείο της Συνέλευσης κυριάρχησαν τα πολιτικά ή τα εθνικά κριτήρια; Και για να γίνω πιο συγκεκριμένος: Για τη θέση του Προέδρου της Συνέλευσης υπήρχε ένας εκπρόσωπος από το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα και ένας από το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα; Υπήρχαν (ας το πούμε έτσι) δύο «στρατόπεδα» ή έπαιξαν ρόλο τα εθνικά κριτήρια;

Ένα δεύτερο ερώτημα: Οι αποφάσεις της Συνέλευσης είναι δεσμευτικές για τις εθνικές κυβερνήσεις;

Και ένα τρίτο ερώτημα: Με δεδομένο ότι η Ελλάδα θα συμμετέχει στο προεδρείο, ως μέλος της τρόικα, από 1^{ης} Ιουλίου του 2002, το πρόσωπο που θα οριστεί θα είναι πολιτικό πρόσωπο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αρχίζω από τη δεύτερη ερώτησή σας: Οι προτάσεις τις οποίες θα υποβάλει η Συνέλευση δεν είναι δεσμευτικές για τις κυβερνήσεις. Οι κυβερνήσεις θα έχουν την ευχέρεια να προτείνουν κάτι διαφορετικό επί αποφάσεως που θα λαμβάνεται από τη Συνέλευση κατά πλειοψηφία. Εν πάση περιπτώσει οι αποφάσεις της Συνέλευσης δεν είναι δεσμευτικές για τις εθνικές κυβερνήσεις, σύμφωνα με τα όσα προκύπτουν από το σχετικό κείμενο.

Όσον αφορά την τρίτη ερώτησή σας, το πρόσωπο δεν πρέπει να είναι οπωσδήποτε ένα πολιτικό πρόσωπο, με την έννοια του εν ενεργεία πολιτικού. Μπορεί να είναι κάποιος που έχει ασχοληθεί πάρα πολύ με τα ευρωπαϊκά θέματα, τα γνωρίζει πολύ καλά και ως εκ τούτου μπορεί να συνδράμει με τις γνώσεις του στην όλη διαδικασία. Αυτή είναι η θέση μου, όταν η Ελλάδα θα κληθεί να συμμετάσχει στο προεδρείο της Συνέλευσης από 1^{ης} Ιουλίου του 2002, ως μέλος της κοινοτικής «τρίοικα».

Στο σημείο αυτό θα μου επιτρέψετε να προσθέσω το εξής: Ασφαλώς και η Προεδρία της κάθε χώρας, όπως και η Προεδρία της Ελλάδας, είναι κάτι το εντελώς διαφορετικό από την προεδρία της Συνέλευσης. Πιστεύω ότι είναι σωστό να έχουμε στη Συνέλευση μια εκπροσώπηση πειστική, όσον αφορά τα επιχειρήματα και την ουσία.

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημά σας: Δεν διέκρινα ότι υπήρχαν δύο «στρατόπεδα». Διέκρινα ότι υπήρχε μια διαφορά αντιλήψεων, πολιτική πρώτα απ' όλα, και μια διαφορά αντιλήψεων ως προς το μήνυμα. Πολιτική, γιατί υπάρχουν απόψεις που τάσσονται υπέρ της περαιτέρω ενοποίησης ή άλλες που τάσσονται υπέρ μιας πορείας, σύμφωνα με τα μέχρι τούδε αποφασισθέντα, ενώ υπάρχουν και απόψεις που συνηγορούν κατά το μάλλον ή ήττον στην κοινή αγορά, στην ύπαρξη μόνον μιας ενιαίας αγοράς με μια χαλαρή σύνδεση.

Μίλησα και για μήνυμα. Το θέμα είναι τι μήνυμα εκπέμπεται, ποιο μήνυμα δίνουμε; Δίνουμε το μήνυμα, επιλέγοντας ένα πρόσωπο που έχει εργαστεί πολύ για την ευρωπαϊκή ενοποίηση και στο πρόσωπό του θέλουμε τη συνέχιση αυτής της διαδικασίας με γρήγορους ρυθμούς ή δίνουμε ένα μήνυμα ότι μας ενδιαφέρει περισσότερο κάποιος που γνωρίζει να διευθύνει καλά, να μιλάει ωραία, να παρουσιάζει ωραία τα πράγματα, αλλά δεν συνδέεται τόσο πολύ με την ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Εσείς μπορείτε να κρίνετε από τις επιλογές.

Ι. ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ (MEGA): *Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να σας ρωτήσω, με δεδομένο ότι αποφασίσθηκε η επιχειρησιακή ετοιμότητα...*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν αποφασίσθηκε. Σας είπα ότι αυτό είναι το σχέδιο απόφασης. Μπορεί, στη συνέχεια της συζήτησης, να έρθουν τα πάνω - κάτω και τα κάτω - πάνω.

Ι. ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ: Ήθελα να σας ρωτήσω, λοιπόν, με δεδομένο ότι αναβλήθηκε για άλλη Προεδρία το θέμα των σχέσεων με τις «τρίτες» χώρες, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει μια ανησυχία σε σχέση με την Τουρκία και δεύτερον μη τυχόν βρεθούμε προ τετελεσμένων γεγονότων στην πορεία, στην εξέλιξη μέχρι να ληφθεί κάποια απόφαση για τη σχέση του ευρωστρατού με την Τουρκία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Έχουμε ένα πρόβλημα: Να τακτοποιήσουμε τη σχέση της ΕΕ με τις χώρες, οι οποίες συμμετέχουν στο ΝΑΤΟ, αλλά δεν είναι στην ΕΕ. Και στο παρελθόν είχαμε προβλήματα. Εμείς καθορίζουμε μια πολιτική, τη συζητούμε με τους άλλους και θα αποφασίσουμε. Δεν έχουμε καμία ανησυχία. Ο κόσμος, η ζωή παρουσιάζει πάντα προβλήματα. Αλίμονο, αν φοβόμαστε κάθε πρόβλημα. Θα έλεγα και αλίμονο αν φωνασκούμε κάθε φορά που θα υπάρχει κάποιο πρόβλημα και λέμε ότι θα πρέπει να χτυπάμε τύμπανα και να υψώνουμε φωνές. Η εξωτερική πολιτική δεν γίνεται με αυτό τον τρόπο. Η εξωτερική πολιτική γίνεται με συνεννόηση, με κατανόηση και με διαδικασίες, οι οποίες σέβονται όλους τους συμμετέχοντες και όχι με απειλές.

Α. ΠΟΔΗΜΑΤΑ (ΤΟ ΒΗΜΑ): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να σας ρωτήσω αν η Ελλάδα θα συμμετάσχει με δυνάμεις της στην επιχείρηση για την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στο Αφγανιστάν, που θα γίνει υπό την αιγίδα του ΟΗΕ. Το δεύτερο που θέλω να σας ρωτήσω είναι ότι, όπως μας είπατε χθες, ο κ. Πρόντι επαναβεβαίωσε ότι η πολιτική λύση του Κυπριακού δεν είναι προαπαιτούμενο για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ. Γιατί αυτό δεν αναφέρεται στα Συμπεράσματα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όταν ο κ. Verhofstadt ήταν στην Αθήνα, του είπαμε ότι εμείς δεν θέλουμε να υπάρχει περαιτέρω αναφορά στην Κύπρο. Γιατί πρέπει κάθε φορά να ζητάμε να γράφονται τα ίδια, τα οποία είναι αποφασισμένα; Όταν ζητάς το ίδιο πράγμα κάθε φορά, δείχνεις κάποια ανησυχία – για να χρησιμοποιήσω την έκφραση συναδέλφου σας – ή αμφιβάλλεις γι' αυτό και ζητάς και πάλι. Το πράγμα είναι αδιαμφισβήτητο. Σας είπα τι δήλωσε ο κ. Πρόντι και εκεί στη συζήτηση δεν υπήρξε αντίρρηση στα συμπεράσματα του κ. Πρόντι.

Όσον αφορά το πρώτο σκέλος της ερώτησής σας, θα δούμε τι ακριβώς θα προκύψει και ανάλογα θα αποφασίσουμε. Σας είπα και χθες. Πρώτα απ' όλα, όπως θα είδατε στα Συμπεράσματα, η σχετική συζήτηση έγινε χθες το μεσημέρι. Αυτή η δύναμη έχει σκοπό να εγγυηθεί την ασφάλεια όσων προσφέρουν βοήθεια στο Αφγανιστάν, στην Καμπούλ, και την ασφάλεια των κυβερνητικών λειτουργών στην Καμπούλ. Δεν αφορά ανθρωπιστική βοήθεια, όπως σας είχα πει στη συνάντησή μας, και αυτό διευκρινίστηκε. Διότι κάποιοι ανέφεραν την ανθρωπιστική βοήθεια και η απάντηση ήταν αρνητική. Διότι η ΕΕ θέλει, το σώμα αυτό να παραμείνει μόνο στην Καμπούλ και να μην επεκταθεί σε όλη τη χώρα, διότι είναι φανερό πως αν επεκταθεί σε όλη τη χώρα εκτίθεται σε κινδύνους. Είναι περιορισμένης αποστολής.

Πέρα από αυτή την αποστολή, θα υπάρχουν και άλλες αποστολές, που θα αφορούν την ανθρωπιστική βοήθεια και έχουν γίνει συζητήσεις γι' αυτό. Θα δούμε πού θα συμμετάσχουμε. Για μάζ, το λέω ως γενική αρχή, μας ενδιαφέρει περισσότερο να προσφέρουμε βοήθεια ιατροφαρμακευτικής και νοσοκο-

μειακής φύσεως, να βοηθήσουμε με την παρουσία μας εκείνους που πονάνε και βρίσκονται σε δυστυχία.

Φ. ΦΙΛΙΠΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ALTER): *Κύριε Πρόεδρε, να επιμείνω λίγο στο τελευταίο ερώτημα. Τηλεγραφήματα που φθάνουν στην Αθήνα από διεθνή πρακτορεία αναφέρουν συγκεκριμένα ότι οι δυνάμεις που θα πάνε στο Αφγανιστάν θα είναι 3.500 – 4.000 στρατιώτες και ότι μεταξύ αυτών θα είναι και 350 δικοί μας στρατιώτες. Τι έχετε να μας πείτε;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν γνωρίζω από ποιους προήλθαν τα τηλεγραφήματα αυτά. Εσείς τους γνωρίζετε, ρωτήστε τους.

Σας ευχαριστώ.